

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку
(реєстр. № 2314 від 25 жовтня 2019 року)**

За дорученням Голови Верховної Ради України від 28 жовтня 2019 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 30 жовтня 2019 року (протокол № 11) проект Закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку (реєстр. № 2314 від 25 жовтня 2019 року), поданий Президентом України як невідкладний (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою основною метою Законопроекту є комплексне врегулювання питань організації діяльності Верховного Суду задля виконання останнім основного свого завдання – забезпечення єдності та сталості судової практики.

Крім того, Законопроект має на меті збалансування навантаження справами між різними юрисдикціями та сприятиме швидкому розгляду справ.

Для досягнення мети суб'єктом права законодавчої ініціативи пропонується визначити чіткі підстави для касаційного оскарження рішення суду першої інстанції та постанови суду апеляційної інстанції, а також передбачити норми, якими нівелюється можливість зловживання учасниками справи своїми процесуальними правами, зокрема, спростити порядок розгляду відводів судді у разі подання такого відводу напередодні або в день засідання; вилучити деякі види забезпечення позову, натомість, заборонити вживати заходів забезпечення позову, які мають своїм наслідком припинення, відкладення чи зупинення конкурсу, аукціону, торгів, тендера чи інших публічних процедур, які проводяться від імені держави (державного органу), територіальної громади (органу місцевого самоврядування) або за участю призначеного державним органом суб'єкта у складі комісії, що проводить конкурс, аукціон, торги, тендер

чи іншу публічну процедуру; визначити, що у разі оскарження ухвал суду про відмову у прийнятті або повернення зустрічного позову, про відмову у прийнятті або повернення позову третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, ухвал про зупинення провадження у справі, які подані з пропуском строку на їх оскарження, до апеляційної та касаційної інстанцій направляються матеріали оскарження (що значно зменшить строк розгляду таких справ по суті заявлених вимог).

Крім того, з метою недопущення можливості зловживання учасниками справи своїми процесуальними правами суб'єкт права законодавчої ініціативи вважає за доцільне передбачити спрощений розгляд заяви про відвід судді, яка подана напередодні судового засідання, – тим же суддею, що здійснює розгляд справи (без зупинення провадження у справі і без передачі справи іншому складу суду для розгляду відповідної заяви). Правомірність відхилення такого відводу може бути переглянута судом апеляційної та/або касаційної інстанції.

Для захисту права на правову визначеність у Законопроекті пропонується запровадити правило, що у випадку закриття провадження судом апеляційної чи касаційної інстанції у зв'язку із непідсудністю спору, такий суд направляє справу до суду першої інстанції правильної юрисдикції. Вказане нівелюватиме можливість пропуску особою строку позовної давності через помилкове визначення судом юрисдикції такого спору чи через зміну судової практики щодо юрисдикції розгляду справ.

Також, положеннями Законопроекту усувається конкуренція норм у частині визначення виключної територіальної підсудності справи, настання наслідків подання заяви про видачу судового наказу з порушенням територіальної підсудності, а також усуваються прогалини в процесуальному законі щодо права на оскарження ухвали про відмову в перегляді судового рішення за нововиявленими обставинами, хоча на практиці такі ухвали оскаржуються в апеляційному та касаційному порядку; запроваджується обов'язковість долучення до заяви, скарги та клопотання, що подаються на стадії виконання судового рішення, доказів їх надіслання (надання) іншим учасникам справи.

Обговоривши Законопроект, відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку (реєстр. № 2314 від 25 жовтня 2019 року), поданий Президентом України як невідкладний.

Голова Комітету

I.V. ВЕНЕДІКТОВА